

Hvat vilja vit við Sjúkrahús-verkinum!

SJÓNVARPIÐ visti hóskvøldið at siga frá, at landsins størsta sjúkrahús — Lands-sjúkrahúsið — fer at stongja fleiri av deildum sínum, bæði í summar og í heyst skal tað klára seg við verandi játtan. Sparingarnar á sjúkrahúsøkinum, saman við nýggjum útreiðslum, so sum til arbeiðsloysistryggingina gera, at tað ber ikki til, at fáa endarnar at røkka saman, uttan so, at virkseimið á sjúkrahúsinum verður nógv minkað. Vit hava so eisini frætt, at hini bæði sjúkrahúsini hava ilt við at klára seg við verandi játtanum. Og tað fer so helst eisini at ávirka tænaustøðið.

VENDINGIN — sjálvandi mugu øll spara — er vorðin ein nógv tugd kliché. Tað sýnist sum fleiri okkara — og tað serliga politikararnir — hava heilt gloymt, hvørjar avleiðingar eru av at fremja sparingar, tá talan er um sparingar fyri sparingar skyld. Vit minnast, hvussu undanfarna landsstýri byrjaði sín spari-politikk, nevnilig aeftir plenuklippametoduni, t.v.s. at skerjingar skuldu fremjast javnt yvir tað heila, uttan at hugt varð eftir, hvussu hesar fóru at raka.

TAÐ er eisini okkara hugsan, at alt samfelagið má spara so ella so. Men spurningurin er bara ikki so einfaldur. Tað er nevniliga lítill dugur í at reka ein miðvísan spari-politikk í samfelagnum, er hesin ikki tengdur at ilógupolitikkinum og einum heildarpolitikki á økinum. Og her er sjúkrahúsið eitt gott dømi. Nú er tað sum at rætta hundi brand, byrjar tú at røra við spurningin: er tað rætt og hava vit ráð til at varðveita og útbyggja trý nútímans sjúkrahús, í so lítlum samfelag og serliga í so

ringum tíðum! Hetta er kanska ein hin eymasti spurningurin í flest øllum flokkum, tí politikararnir, sum umboða tey trý økini, har sjúkrahús í dag eru, vilja ikki hoyra talan um, at »teirra« sjúkrahús skal minka um sítt virkseimi, at tað skal gera færri ilógur enn hini, at tað skal hava minni nútímans útgerð enn hini o.sfr. Politikkurin hevur verið, at hevur eitt sjúkrahús fingið hetta, so skulu hini hava hetta. Ein felags politikkur hevur verið á økinum, ein politikkur, sum miðjar ímóti, at vit skulu ikki neyðturviliga hava trý supersjúkrahús, men at vit skulu hava eitt — EITT — gott sjúkrahúsverk.

HETTA landsstýrið hevur víst á, at ein av størstu uppgávum restina av valskeiðnum verður at leggja saman og rationalisera almennar stovnar, fyri harvið m.a. at minka um raksturin. Og vit hava av og á hoyrt tosað um, at tað m.a. á sjúkrahúsøkinum er tørvur á størri samarbeiði, samanlegging o.sfr. Eingin tosar um, hvørja tænaustu vit ynskja, at eitt framtíðar føroyskt sjúkrahúsverk skal veita øllum føroyingum. Tosað verður harafturímóti um, hvat skal gerast í Havn, hvat í Klaksvík og hvat í Suðuroy.

OG TAÐ er einki dulsmál, at tað leingi hevur verið stríð millum sjúkrahúsini, ella rættari millum sjúkrahússtýrini, sum øll hvør í sær vilja verja sítt sjúkrahús. Hetta kann ein væl skilja, men tá tað verður tosað um at fáa sum mest burturúr ilógnum og bara fremja tær, sum eru mest neyðugr, og tað verður tosað um at fremja samanleggingar og rationaliseringar innan tað almenna, við tí fyri eyga, at spara í rakstrinum, hví torir so eingin at nema við spurningin, hvat tað fer at kosta okkara samfelag bæði í pengum, men eisini í vánaligari tænaustu, at hava trý nútímans sjúkrahús koyrandi!

EIN KANN so siga, at tað, at vit hava trý sjúkrahús er netup tekni um eina góða tænaustu, men hugsa vit nærri um tað, so er tað jú ikki satt, tí tá ilógurnar skulu býast og peningurin, sum er tøkur til raksturin somuleiðis yvir trý sjúkrahús, so verður minni í part og harvið verður einki av sjúkrahúsunum ført fyri at veita eina nógv góða tænaustu. Og hetta siggja vit nú, tá tær mongu sparingarnar skulu fremjast. Ístaðin fyri at siggja sjúkrahúsini sum eina heild og fremja sparingar út frá einum sjónarmiði um, at sjúklingurin skal fáa sum mest burtur úr skattapengunum, so verða sjúkrahúsini eygleidd sum tryggjar sjálvstøðugar eindir, ið hvør sær skal spara so og so nógv.

VIT fara helst í komandi tíð at hoyra nógv til avleiðingar av sparingunum á sjúkrahúsøkinum og tað serliga á landssjúkrahúsinum, sum er okkara megin-sjúkrahús, við teimum mest týðandi funktiónunum. Tað, sum undrar okkum, er, at vit hoyra lítið og einki til tey, ið hava ábyrgd av sjúkrahúsviðgerðini og -røktini. Hvat siga leiðandi sjúkrasystar og læknar og fakfeløg teirra til gongdina á sjúkrahúsøkinum! Hvussu fara sparingarnar og politikkurin á øllum sjúkrahúsøkinum sum heild at siggjast aftur í sjálvari viðgerðini og røktini av sjúklingunum! Tað ljóðar so »ein-

falt«, at nú verða deildir stongdar so og so ofta, men hvørjar veruligu avleiðingar verða av hesum, hoyra vit lítið og einki um. Og hetta áttu politikarnir og landsins myndugleikar at fingið at vita meiri um.

TÁ orðaskiftið hevur tikið seg upp um sjúkrahúsini í Føroyum, hevur tað verið merkt av ósakligum og sera hvassorðaðum úttalilsum eins væl og greinum í bløðnum. Innihaldið í hesum orðaskifti er m.a. um tað er rætt at hava trý sjúkrahús í einum landi við 47.000 íbúgvum, tað snýr seg um í hvussu stóran mun landssjúkrahúsið í framtíðini skal vera okkara megin-sjúkrahús, tað snýr seg um, hvørjar sergreinar tey smærri sjúkrahúsini skulu hava, tað snýr seg um vit skulu hava trý sjúkrahús á jøvnum fœti, um smærri sjúkrahúsini heldur áttu at virka sum skadastovur o.sfr.

VIT kunnu vera ymisk á máli í hesum spurningum, men eitt eiga vit øll at vera samd um, og tað er, at vit vilja hava sum mest fyri pengarnar, og tað er jú tað, sum spurningurin í framtíðini fer at snúgvá seg um: fara vit at fáa sum mest fyri pengarnar við at varðveita og útbyggja øll trý sjúkrahúsini javnbjóðis — og hvat vilja vit við sjúkrahúsverkinum nú vit nærkast ár 2000!

HETTA eru spurningar, sum fleiri ferðir eru reistir her í blaðnum og tá tað sýnist sum, at tað als einki orðaskifti er um hesi mál í dag, so vilja vit fegnir enn einaferð minna tey mongu avvarðandi bæði starvsfólk, feløg og politikarar á hetta. Spurningurin er rætt og slætt: hvat verður føroyska sjúkrahúsverkið ført fyri at veita av tænaustum í framtíðini, skal verandi gongd við trimum sjúkrahús-um á høgum støði, í nógvum frum við somu funktiónum og útgerð halda fram!